

tăng vốn

Ngữ Vựng

tăng vốn Ngũ Vụng

Ngày Hoàn Tất

1 Vần Điệu

2 Đoán Xem Cái Nào?

3 Con Nói, Cha/Mẹ Viết

4 Cha/Mẹ Vẽ, Con Vẽ

5 Bé Biết Các Màu Sắc

Tên _____

Các sinh hoạt này sẽ giúp bé truyền đạt qua hình ảnh, âm thanh, và các ngũ vụng mới.

Ngày Hoàn Tất

6 Bé Kể Chuyện

7 Đi Đến Thư Viện

8 Bé Gọi Điện Thoại

9 Ngày Hôm Nay Ra Sao?

10 Sách Chữ Cái

★ Chúc Mừng!

Vần Điệu

T rẻ em rất thích giỡn vui. Trong khi lái xe, bạn có thể chơi trò vần điệu với bé. Bắt đầu với một câu ngắn được kết thúc bởi 1 chữ có vần dễ theo.

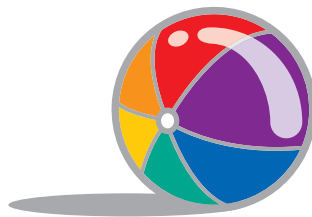
Nhìn con mèo con!

Nói một câu nữa với chữ cuối cùng vần với câu trước.

Nó có cái nón!

Khuyến khích bé tự đặt những câu vần với nhau như các câu của bạn. Đừng lo khi bé đặt ra những chữ không có nghĩa – chủ yếu là bé biết kiếm chữ hợp vần và bé rất thích đặt ra các chữ ngộ nghĩnh.

Trò chơi này giúp con bạn học những tiếng tạo ra ngôn ngữ, và hiểu rằng chữ và tiếng có vần điệu. Điều này sẽ giúp bé học tập đọc trong tương lai.

Đoán Xem Cái Nào?

Tìm một cuốn sách quen thuộc với bé mà có nhiều hình trong đó. Đầu tiên, đọc sách cho bé. Chỉ cho bé tất cả những vật trong hình trên mỗi trang sách. Rồi quay lại và tìm một trang có vài hình trong đó. Thí dụ có hình con mèo và con chó hoặc mặt trời và hoa. Hoặc trang nào đó có nhiều hình. Chọn một trong những hình trên trang sách rồi miêu tả để xem bé có đoán ra đó là vật gì không. Thí dụ bạn có thể nói:

**Trong hình này có một vật màu vàng và tròn. Nó ở trên trời. Nó làm mình ấm.
Con có biết đó là cái gì không?**

Bạn xem bé có nhìn vào hình và nói là bạn đang nói về mặt trời. Nếu không, cho bé vài gợi ý nữa, hoặc cho bé biết câu trả lời. Sau đó, nhắc lại lời miêu tả của bạn:

Có phải mặt trời màu vàng và tròn không?

Có phải mặt trời ở trên trời không?

Con bạn đang học từ ngữ mới để miêu tả các đồ vật.

Con Nói, Cha/Mẹ Viết

Hỏi xem bé có muốn viết thư cho ai không. Người ấy có thể là mẹ hoặc cha, ông bà, cô giáo hay bè bạn. Để bé nói bé muốn viết gì, rồi bạn viết lời của bé xuống một mảnh giấy. Nếu bé cần giúp đỡ, bạn hãy góp ý cho bé.

Con có muốn nói rằng con thích chơi với Ông? Con còn muốn nói gì với Ông nữa không?

Sau khi bé nói vài câu, đọc thư lại cho bé để bé biết lời nói của bé nhìn ra sao trên giấy. Nếu bé muốn, để bé vẽ hình hoặc trang trí lá thư, rồi đưa thư cho người ấy.

Bé đang học về thư từ, chữ và viết. Bé biết được rằng những từ ngữ bé nói có thể được viết lên giấy và đọc lại cho bé nghe.

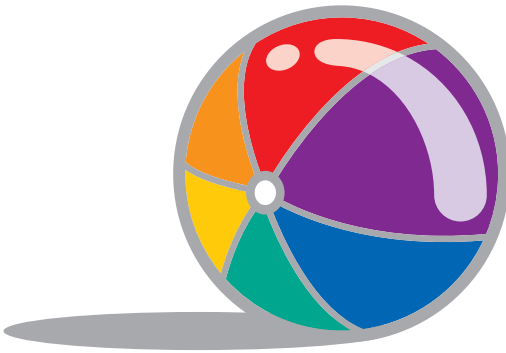

Cha/Mẹ Vẽ, Con Vẽ

Tạo cho bé 3 tuổi nhiều cơ hội để bé tập viết và vẽ. Dán một tờ giấy lớn lên bàn hoặc trên sàn nhà và đưa bé màu sáp, bút lông, viết chì màu.

Bạn có thể cắt túi giấy đựng đồ đi chợ rồi lật mặt trong ra ngoài. Ngồi và cùng bé vẽ hình, nói về các màu sắc và những hình vẽ. Đừng lo nếu những chữ viết và hình vẽ của bé trông nguệch ngoạc – để bé sáng tạo. Lần sau, khi bạn ghi một danh sách nào đó (thí dụ danh sách mua đồ ăn hoặc những việc cần làm), đưa bé một tờ giấy rồi cũng để bé lập một danh sách nữa. Hỏi bé đang vẽ gì hoặc hỏi về danh sách của bé. Bé có thể hoặc không thể có một hình ảnh cụ thể. Hãy khuyến khích bé!

Con bạn đang học cách phối hợp giữa mắt và tay và luyện tập những bắp thịt nhỏ trên tay để có thể cầm bút viết trong tương lai.

Bé Biết Các Màu Sắc

M

ột cách để dạy bé các màu sắc là chơi trò lựa đồ. Bắt đầu bằng cách tìm những vật có nhiều màu sắc khác nhau, thí dụ 5 cây viết màu hoặc 5 chiếc xe đồ chơi hoặc những khối hình có màu sắc khác nhau. Bày chúng ra cho bé thấy, rồi hỏi bé đưa vật có màu cho bạn,

Con lấy cái xe đỏ ra được không?

Nếu bé đưa cho bạn món đồ chơi đúng màu, bạn hãy khen bé. Nếu say màu, giúp bé bằng cách nói,

Cái xe đó màu vàng.

Con cầm cái xe đỏ lên xem nào?

Tiếp tục giúp đến khi nào bé đưa cho bạn chiếc xe màu đỏ, rồi khen bé thật nhiều. Sau khi chơi trò này một lúc, lấy 2 hoặc 3 món đồ mỗi màu cho bé xếp loại. Hỏi bé,

Con có tìm thấy những khối hình màu đỏ không?

Hãy để chúng cùng một chỗ bên này.

Sau đó đếm những vật ấy.

Coi nè, mình có 3 khối hình màu đỏ!

Một, hai, ba.

Trò này giúp bé học tên của từng màu và cách phân biệt màu sắc.

5

ba tuổi

Bé Kể Chuyện

Tìm một cuốn sách mà bé thích, rồi đọc chuyện cho bé. Có thể bạn đã đọc câu chuyện này cho bé nhiều lần rồi. Sau khi đọc câu chuyện cho bé nghe qua vài lần, nói bé đọc lại câu chuyện cho bạn nghe! Thí dụ, nói:

Bây giờ đến phiên con đọc chuyện.

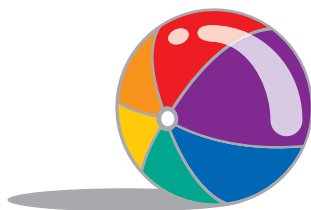
Mình bắt đầu đọc trang một nhé.

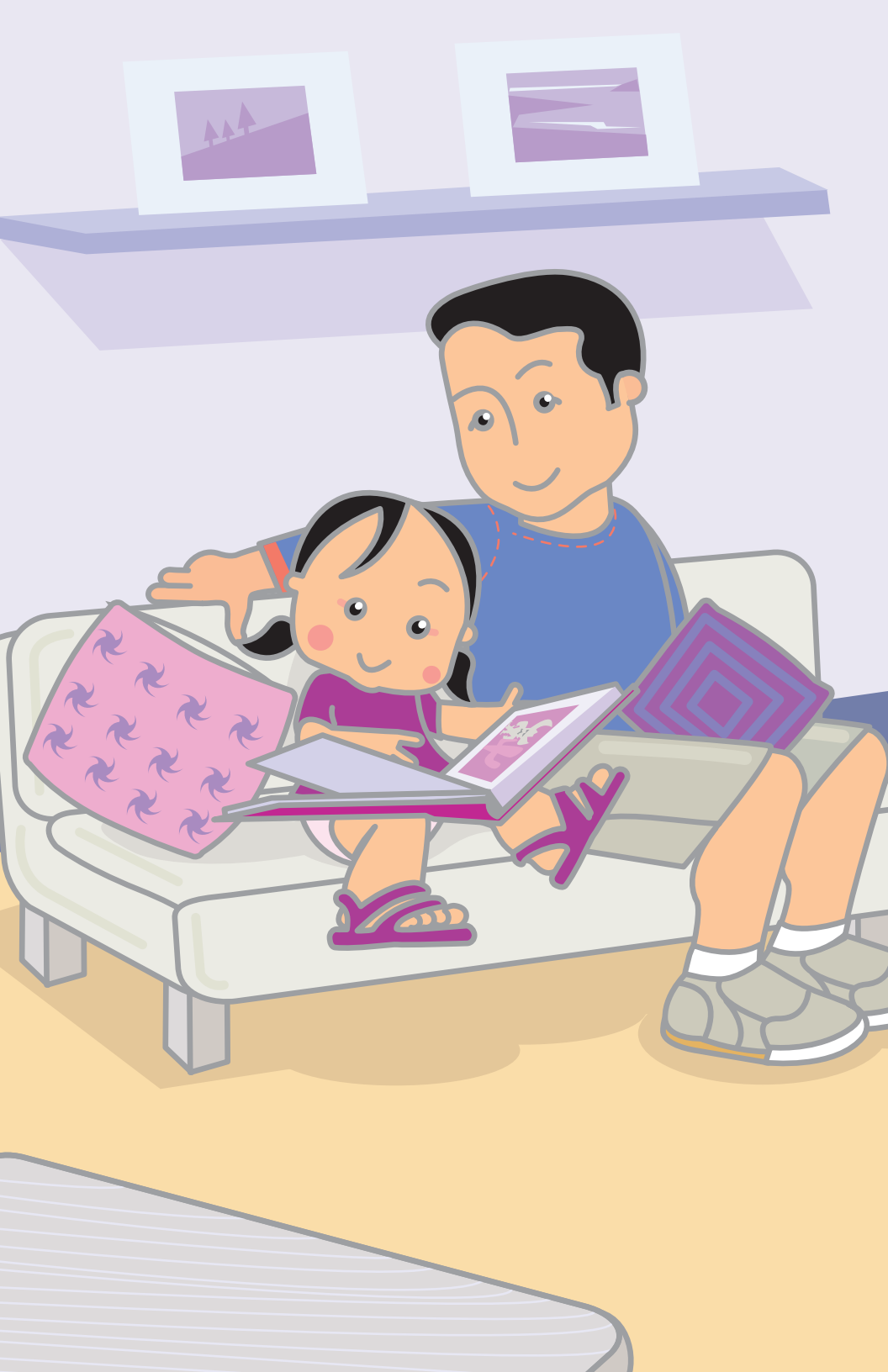
Kể cho cha/mẹ nghe chuyện gì đã xảy ra với con gà trống?

(hoặc bất cứ nhân vật nào trong sách)

Khi bé lật trang sách, để bé kể chuyện cho bạn nghe. Bé có thể làm bạn ngạc nhiên khi kể lại câu chuyện đúng từng chữ một hoặc nói ý chính của từng trang. Bé có thể tự đặt ra câu chuyện kể theo những hình ảnh trong sách. Để bé tự lật trang sách.

Nhìn vào sách và kể chuyện sẽ giúp bé học chữ, ngôn ngữ, đọc, viết và nghe. Giả bộ đọc là một trong những bước đầu trong việc học đọc.

Đi Đến Thư Viện

Bạn hãy chọn ra một ngày để đưa con cái đến thư viện gần nhà. Nhiều thư viện có giờ “kể chuyện” dành cho trẻ em và nhiều thư viện mở cửa đến chiều tối. Nếu bạn không rành về thư viện, hãy nhờ nhân viên giúp bạn kiểm sách dành cho trẻ em, nhất là dành cho các bé 3 tuổi. Ở tuổi này, bé thích sách có nhiều hình lớn, màu sắc tươi tắn và câu chuyện giản dị. Kiểm những cuốn sách có vần hoặc có những chữ lặp đi lặp lại nhiều lần. Con bạn sẽ thích nói những chữ hoặc các vần với bạn trong lúc đọc chuyện. Hoặc nhờ nhân viên thư viện kiểm cho bạn một cuốn sách chuyện người thật việc thật nói về những chủ đề bé thích. Rất nhiều sách có nhiều hình ảnh và dữ kiện về một chủ đề, thí dụ như khủng long, cơ thể con người hoặc các thú vật như cọp, mèo hoặc cá. Đôi khi trong lúc đọc, bạn chỉ cho bé tên tác giả và họa sĩ vẽ hình trên bìa sách. Cho bé biết mình đọc sách từ bìa trước đến sau, đọc từ trái qua phải. Chỉ và chữ mình đọc. Những hành động này giúp bé hiểu được khái niệm về những câu chuyện được in trên giấy.

Đọc sách cho con giúp bé học chữ, ngôn ngữ, đọc, viết và nghe. Đọc sách chuyện người thật việc thật với con cái sẽ giúp bé học nhiều từ ngữ mới mà bé có thể chẳng bao giờ nghe thấy nếu bạn chỉ đọc những câu chuyện giả sử.

Bé Gọi Điện Thoại

Gọi điện thoại cho bè bạn hoặc thân nhân và để bé nói chuyện với họ. Bé có lẽ đã nghe bạn gọi điện thoại nhiều lần, và bé sẽ rất thích nói chuyện giống như vậy. Trước khi đưa điện thoại cho bé nghe, nói với người ở đầu giây bên kia hỏi những câu hỏi bé có thể hiểu và trả lời được.

Thí dụ:

Karina mấy tuổi rồi? Hoặc, Bác nghe cháu biết các màu sắc phải không? Cháu nói cho bác nghe những màu nào cháu biết đi?

Điều này sẽ giúp bé cảm thấy mình đang có một cuộc trò chuyện quan trọng.

Nói chuyện trên điện thoại giúp bé học cách trò chuyện, nghe và trả lời câu hỏi.

Ngày Hôm Nay Ra Sao?

Trong giờ ăn tối hoặc buổi chiều, tạo thói quen nói chuyện với bé về ngày hôm ấy. Tìm một chỗ mà bạn có thể ngồi ngang tầm mắt của bé – hoặc ngồi bên cạnh hoặc để bé ngồi trên lòng và luôn chú ý đến những câu trả lời của bé. Bé có thể bị phân tâm nên cần co nhiều câu hỏi để cuộc trò chuyện có thể kéo dài vài phút. Nếu bé không nghĩ được bé đã làm gì trong ngày, hỏi bé như sau:

Con (mình) đã làm gì hôm nay?

Con mặc đồ gì?

Hôm nay lạnh hay là nóng vậy?

Con có gặp bạn bè không?

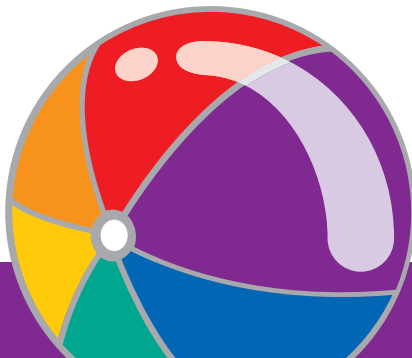
Con gặp ai vậy?

Con có hát bài nào mới hôm nay không?

Con có thích hát không?

Con có nhớ hồi trưa ăn gì không?

Nói, nói, nói chuyện với bé! Điều này giúp bé học tiếng, chữ mới và cách sắp xếp chữ thành câu. Bé học cách giao tiếp với bạn và những người xung quanh bằng cách nói chuyện và lắng nghe.

Sách Chữ Cái

Đóng đinh 28 trang giấy lại thành 1 cuốn sách chữ cái. Để bé trang trí bìa trước và bìa sau. Trên 2 và 3, giúp bé viết chữ “A.” 2 trang kế viết chữ “B” và tiếp tục đến hết 26 chữ sao cho mỗi chữ cái nằm trên 2 trang sách khi mở ra. Trong một ngày, nói bé nghĩ đến những món ăn bé thích nhất. Nói với bé về những chữ cái bắt đầu cho tên những món ăn này. Lật cuốn sách tới trang có chữ cái này và để bé vẽ hình món ăn ấy. (Nếu bé muốn bạn vẽ cũng được!) Lần sau bạn có thể nói bé kể tên những con vật mà bé thích nhất. Nói về những chữ cái bắt đầu tên con vật, rồi vẽ hình với tên con vật trên trang có chữ cái đó. Một ngày khác giúp bé cắt hình trong tạp chí hoặc mẫu quảng cáo ở chợ hoặc thư từ gửi đến nhà. Giúp bé dán những tấm hình dưới chữ cái bắt đầu cho tên vật ấy. Viết tên vật này phía bên dưới tấm hình. Một ngày khác, vẽ hoặc dùng hình chụp của những người trong gia đình hoặc bè bạn. Để hình dưới chữ cái bắt đầu cho tên của họ. Trong một thời gian ngắn sau, bạn sẽ có một cuốn sách chữ cái với hình của những thứ và người mà con bạn thích nhất. Bạn có thể lưu giữ cuốn sách này với những cuốn khác và đọc cùng bé nhiều lần nữa.

Con bạn đang học về chữ cái và từ ngữ – rất cần thiết khi bé học đọc và viết.

Ghi chú